

Aflevering 15:

Een kelder onder het schoolgebouw (deel 2)

De geschiedenis van deze ruimte stond centraal in aflevering 6. In deze aflevering de ruimte in gebruik voor de Bescherming Bevolking.

Hoe was het ook al weer

De Bescherming Bevolking is ontstaan ten gevolge van de Koude Oorlog. Op 20 oktober 1950 richtte de minister van Binnenlandse Zaken een "Nota inzake de burgerlijke verdediging" aan de Tweede Kamer. Immers, "de oorlogsvoering heeft een totaal karakter gekregen en eist alle krachten tot het uiterste op". Het gevolg van deze nota was de totstandkoming van de Wet Bescherming Bevolking in 1952. De wet verstond onder Bescherming Bevolking "het geheel van niet-militaire maatregelen ter bescherming van de bevolking en haar bezittingen, zomede de bezittingen van openbare lichamen tegen de onmiddellijke gevolgen van oorlogsgeweld".

Bescherming Bevolking in Oss en Regina Mundi

De kring BR 6 (Oss) wordt onderverdeeld in 4 rayons namelijk: Oss, Schaijk, Mill en Cuijk. In Oss groeit de B.B. hard. De groei van de industriestad vraagt ook om een volwaardige B.B. Eind 1954 wordt aangekondigd dat de Kring 275 leden heeft. Deze worden onverdeeld in blokken. Er wordt een onderverdeling gemaakt in wijk- en blokhoofden. De woningen van die personen en die van hun plaatsvervangers worden voorzien van aanduidingen zoals hiernaast getoond.

Ondanks het hoge aantal leden is de Kring nog op zoek naar "goedwillende en geschikte" vrijwilligers. In De Gelderlander van 25 november 1954 staat:

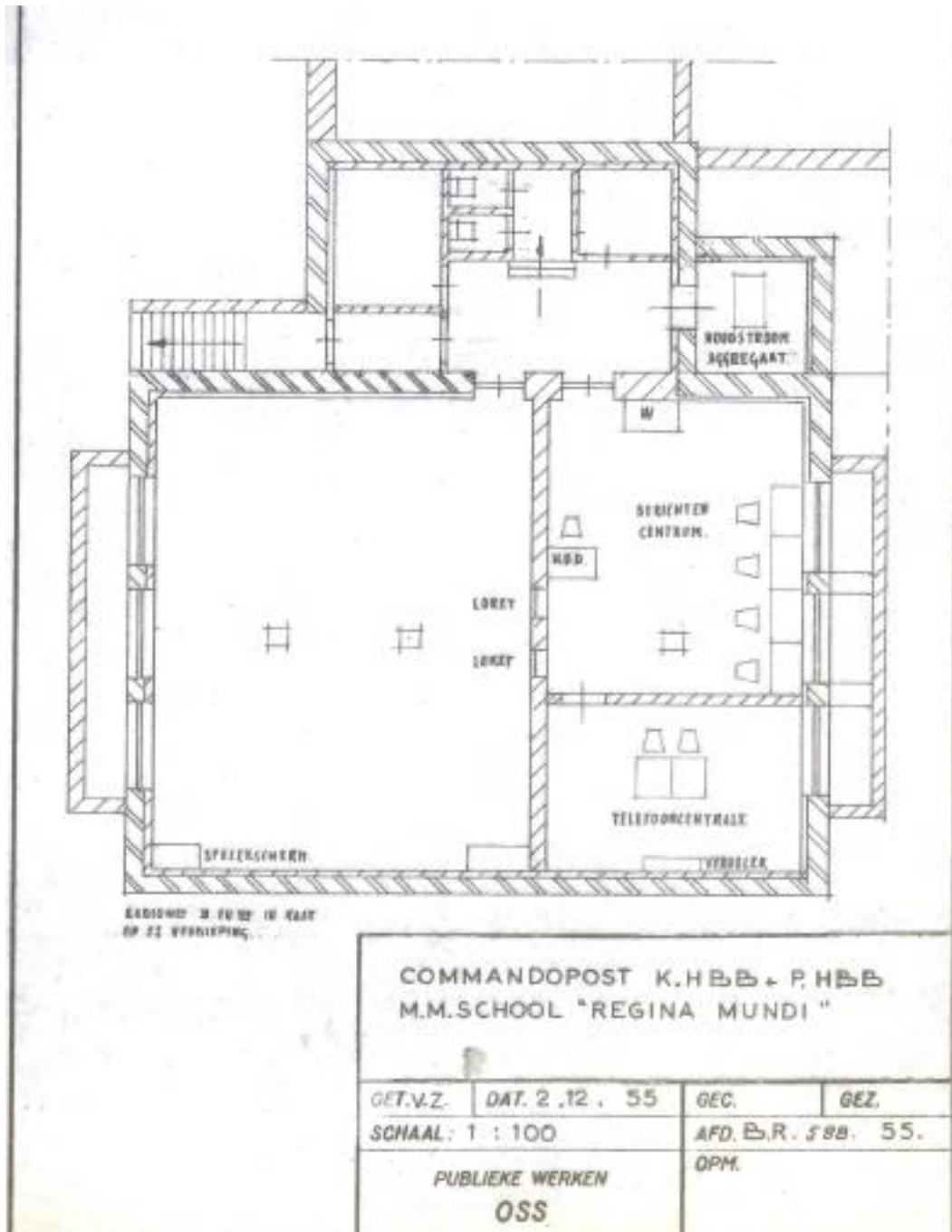
"Er is nog gelegenheid zich aan te sluiten. Dat is een gemeenschapsbelang dienen, maar toch ook het pure eigen- en gezinsbelang, want als onverhoopt een ramp mocht uitbreken dan zal men dankbaar zijn in rustiger omstandigheden zich te hebben voorbereid op deskundige hulpverlening in tijden van rampen en nood. ... De een moet kunnen rekenen op de ander, want niemand weet wie het ongeluk kan treffen."

De Kring was in Oss op zoek naar een eigen commandopost. In januari 1954 wordt het besluit genomen om "het plan te doen uitwerken voor onderbrenging van de gecombineerde commandopost onder de in aanbouw zijnde Middelbare Meisjesschool in het plan Lievekamp Zuid". Dat besluit is noodzakelijk omdat de optie van een commandopost in het souterrain van het Gemeentehuis niet haalbaar blijkt: de ruimte aldaar is te gering en de technische inrichting is niet mogelijk naar de wensen van de organisatie.

Architectenbureau De Reus, die ook de bouw van de school op papier heeft gezet, tekent en rekent. De eerste begroting voor de bouwkosten komt uit op 35000 gulden.

Het uiteindelijke resultaat is in onderstaande tekening te zien.

Na de bouw was het de beurt aan de inrichting. Verlichting, luchtverversing en verwarming onder andere.

De linkerkant van de ruimte (die in totaliteit 17 meter lang is en 9 meter breed) werd het bureau van de kring genoemd. In vredetijd ook te gebruiken voor bijvoorbeeld jeugdbewegingen volgens de notulen van de Kring. Rechts het berichtencentrum. Deze bezat ook een telefoon- en radiocentrale. Er zijn helaas geen foto's beschikbaar van de ruimte zoals deze was ingericht. Een voorbeeld van de inrichting zoals deze in Den

Geschiedenis van de school in fragmenten

Ten einde volledig rekening te kunnen houden met de wensen van de Directeur heb ik mij overeenkomstig artikel 4 lid d van de huurovereenkomst telefonisch gewend tot de Heer van Esch. Helaas was deze zelf niet aanwezig, maar volgens artikel 4 lid d was het voldoende voor deze aangelegenheid contact op te nemen met de Conciërge.

Aanvankelijk had deze bezwaar om een beslissing te nemen bij afwezigheid van de Directeur, maar tenslotte gaf hij toestemming.

Ik heb mij dus bij de behandeling van deze zaak volkomen aan de regels van dit spel gehouden.

Volgens afspraak met de conciërge heeft de Heer Parlevliet, vergezeld door twee dames-telefonisten, zich te ongeveer vijf minuten voor twintig uur toegang verkregen tot de MMS. Hij ontving nog enkele instructies betreffende de te gebruiken lichtpunten in het gebouw. Persoonlijk had ik mij met de Heer Parlevliet nauwkeurig vergewist, waar brandblusmiddelen aanwezig waren.

Uiteraard heb ik de Heer Parlevliet opgedragen streng de hand te doen houden aan het rookverbod op de zolderruimte onder het van rieten dekplaten voorziene dak.

Enige minuten over twintig uur werd zowel de vaste post als door de draagbare post het onderlinge verkeer geopend en werd dus een eerste begin gemaakt met de praktijk van het mobilfoonverkeer.

Helaas meldde de Heer Parlevliet na een tiental minuten, dat de Directeur boven op de zolder was verschenen en op onaangename wijze zijn wens kenbaar maakte om onmiddellijk het bedrijf te staken en de school te verlaten.

Het leek mij beter in de gegeven omstandigheden geen verdere discussie met de Directeur te voeren, gesteld, dat dit praktisch uitvoerbaar was met een leek aan de microfoon, terwijl de telefoon in de conciërge-kamer is opgesteld. Daarom gaf ik opdracht aan de Heer Parlevliet de bediening te staken en met de telefonisten in de Kromstraat 45 te komen.

Daar hoorde ik, dat de Directeur nog met hem besproken had, de ~~toestemming~~ toepassing van artikel 4 lid a van de huurovereenkomst, ook dat de Directeur heeft gesproken over de "eerste de beste keer" van "contractbreuk".

Het wil mij voorkomen, dat de Directeur geheel ten onrechte dit artikel 4 lid a gebruikt heeft als motivering van de contractbreuk.

Er kwam niets aan het geheel te pas, dat aanleiding kon geven tot ordeverstoring, onrust in het gebouw, om maar niet te spreken over beschadiging aan het gebouw of op een andere wijze door water, brandslangen of ladders, groepen van rondkrioelende noodwachters, bevuling van trappen of gangen of localiteiten.

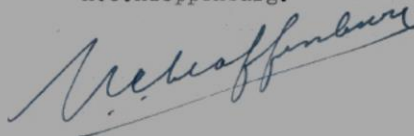
Blijkbaar was directeur Van Esch het niet eens met de wijze waarop de personen zich toegang hadden verschaft in de school. Geen toestemming van de directeur (maar wel van de conciërge overigens) betekende volgens Van Esch een onrechtmatigheid. Daar was het Kringbestuur niet over te spreken. Zeker niet over de "onaangename" wijze waarop de directeur zijn ongenoegen uitte. De blijkt zeker aan het einde van de brief, waarin het Kringhoofd meldt dat zij niet gezien willen worden als een stelletje kwajongens. Zij willen slechts hun werkzaamheden kunnen uitvoeren:

In geen geval heb ik het voornemen om deze zaak op de spits te drijven, maar ik mag dan toch wel verwachten, dat de Directeur ter zake een redelijke houding zal aannemen en niet zal optreden alsof hij te maken heeft met een stel kwajongens.

In dit verband verzoek ik wel Uw bemiddeling om het daarheen te willen leiden, dat deze Directeur zijn houding zal herzien en zich aanpast aan een loyale en eerlijke medewerking voor de uitvoering van de huurovereenkomst, zodat ook voor de naaste toekomst, zij het dan tijdelijk nodig, voor mijn opvolger en de Heer Parlevliet geen moeilijkheden meer zullen voordoen.

Ik moge U wel verzoeken mij zo spoedig mogelijk, in verband met de datum van 18 juni a.s., Uw zienswijze te willen doen kennen.

Het Kringhoofd B.B.-Br.6,
H.C.Kloppenburg.

Van Esch reageert op 18 juni met de volgende brief, waarin hij toestemming geeft het schoolgebouw te betreden, maar dan moet er wel betaald worden voor de loonkosten van een aanwezige conciërge (1 gulden 50 per uur):

OSS, 18 Juni 1956

Aan het Bestuur van Kringcommando
B-kring Brabant 6
p/a. Kromstraat 25
O S S.

D/H.556/518

Betreft: toegang tot het
schoolgebouw voor oefeningen
op zolder.

In antwoord op het schrijven van het
kringhoofd B.B.-Br.6, de heer H.C. Kloppenburg, d.d. 13-6-'56
deel ik U mede, dat er van de zijde van het Dagelijks Bestuur
van de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs in N.Brabant geen
bezwaren worden gemaakt om voor de oefening op Maandag 18 Juni
en op Donderdag 28 Juni a.s. telkens van 20-22 uur toegang te
verlenen tot de zolder van het schoolgebouw van de Middelbare
Meisjesschool "Regina Mundi", mits daarvoor Uwerzijds een vergoeding
wordt verstrekt van F.1,50 per uur aan de concie
die gedurende deze oefening in het gebouw aanwezig moet
en dus daarvoor overwerk verricht, alsmede een vergoeding
het gebruik van electriciteit voor verlichting van de zold
en/of andere doeleinden tijdens de oefeningen.

In de kantlijn van de brief staat verder een met pen gemaakte berekening door het Kringhoofd. Hij rekent uit dat er op 11, 18 en 28 juni gebruik zal worden gemaakt van de zolderruimte, waardoor er een bedrag van 13 gulden en 50 centen verschuldigd is aan de school.

In het archief zijn verder allerlei

inventarislijsten te vinden van de inventaris van de ruimte: keukeninventaris, bureaus en stoelen, asbakken. Alles wordt benoemd. De stoelen, tafeltjes en bureaus zijn van het gerenommeerde merk Gispen. Tot diep in de jaren negentig van de vorige eeuw hebben er nog stoelen en tafels van Gispen in de school gecirculeerd. Onder andere op de kamer van Jan Sillekens (conrector / docent geschiedenis) en op de kamer van ondergetekende hebben deze vintage spullen nog gestaan. Niet zeker is of dit materiaal uit de B.B. kelder afkomstig is, uitgesloten is het geenszins.

In 1961 wordt de kelder door de B.B. verlaten. Aanleiding hiervoor is te vinden in onderstaand schrijven van de leiding van Kring 6 aan de minister:

Onderwerp: Commandopost Br 6.

Bijlage:

Aan
Z.F.de Minister van Binnenlandse Zaken
te
's-Gravenhage.

(door tussenkomst van de Commissaris
der Koningin in de provincie Noord-
Brabant).

Gelet op uw brief dd. 30 september 1958, nr U 4548, afd.
Operatien, betreffende voorlopige richtlijnen t.a.v. inrichting
Commandoposten BB, hebben wij de eer Uwe Excellentie het volgen-
de te berichten.

In nauw overleg met het hoofd van de sectie bouwkundige
aangelegenheden van de afdeling M.F.A. werd in details bezien
in hoeverre de huidige gecombineerde KHBB/PHBB-commandopost
voorzieningen behoeft met het oog op de "nucleaire oorlogvoe-
ring".

Voor het treffen van deze voorzieningen en de noodza-
kelijke verbeteringen, waardoor geenszins de onvolkomenheden
van het huidige onderkomen, geheel kunnen worden opgeheven, zou
rekening moeten worden gehouden met een bedrag van ±
f 200.000,--.

Wij zijn aanvankelijk van oordeel, dat, gelet op dit bedrag
en mede gezien de blijvende gebreken/de bestaande ruimten, daar-
gelaten nog de wellicht praktische (weliswaar niet technische)
bezwaren, die een uitbouw van de huidige aan de stichting "Ons
Middelbaar Onderwijs" toebehorende ruimte met zich zal kunnen
brengen, het de voorkeur verdient eventueel elders een gecom-
bineerde KHBB/PHBB-commandopost te betrekken.

Hierbij is gedacht o.m. aan de nieuwbouw brandweerkaserna-
te Oss, waarvan de plannen in een gevorderd stadium van voorbe-
reiding zijn.

Wij meenden goed te doen Uwe Excellentie met het boven-
staande in kennis te stellen waarbij wij u de verzekering geven,
dat met ernst getracht wordt zo spoedig mogelijk te geraken tot
een verantwoorde voorziening.

De secr.-penningmeester, De Voorzitter van de Kringraad Br 6

Om de ruimte enigszins geschikt te maken in geval van nucleaire oorlogvoering was een bedrag van 200.000 gulden nodig. Gezien de bouwkosten van nog geen 30.000 gulden een gigantische investering. Het betekende het einde van het huwelijk tussen de B.B. en Regina Mundi.

Geert Arts

Bronvermelding:

*Voor deze aflevering is het archief van de Bescherming Bevolking, gelegen in het Brabants Historisch Informatiecentrum geraadpleegd. Te vinden onder inventarisnummer 7576 met als titel **Bescherming Bevolking Kring Oss, 1948 - 1979***